

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(163)

16. posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej
w dniu 12 marca 2008 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Spotkanie z delegacją Izby Regionalnej Republiki Indonezji poświęcone roli władz lokalnych w rządzeniu państwem.

(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 03)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Mariusz Witczak)

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Proszę zasiadać wygodnie.

Witam państwa bardzo serdecznie. Jesteśmy zaszczytzeni, jako Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP, że możemy gościć tak znamienitą delegację, przedstawicieli Izby Regionalnej Republiki Indonezji. Jesteśmy szczególnie zaszczytzeni, że przybył do nas Jego Ekscelencja, wiceprzewodniczący Izby Regionalnej. Witamy serdecznie.

Szanowni Państwo, zanim oddam głos panu przewodniczącemu, chciałbym krótko przedstawić skład Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu RP. Potem poprosimy pana przewodniczącego o zaprezentowanie składu delegacji i omówimy znaczenie samorządu terytorialnego w Polsce.

Szanowni Państwo, nasza komisja liczy dwunastu członków, czyli jest to 12% składu Senatu, który – jak państwo już pewnie słyszeliście – liczy sto osób. Nasza komisja posiada prezydium, które składa się z przewodniczącego i trzech wiceprzewodniczących. Na dzisiejszym posiedzeniu nie ma wszystkich członków komisji, ale z przyjemnością przedstawię tych, którzy mogli dzisiaj przybyć. Dodam, że senatorowie reprezentują różne regiony naszego państwa i dzięki temu łatwiej jest nam w łonie komisji dyskutować o całej Polsce. Każdy z nas w przeszłości miał do czynienia z samorządem terytorialnym, samorządem różnego szczebla, byliśmy samorządowcami gminnymi, powiatowymi, wojewódzkimi albo pracowaliśmy w organizacjach czy instytucjach samorządowych.

Szanowni Państwo, pozwólcie, że rozpocznę od przedstawienia pana senatora Władysława Dajczaka... *(oklaski)* ...witamy serdecznie. Pan senator jest członkiem partii Prawo i Sprawiedliwość. Pan senator Piotr Kaleta... *(oklaski)* ...też przedstawiciel Prawa i Sprawiedliwości. Pan senator Marek Konopka... *(oklaski)* ...przedstawiciel Platformy Obywatelskiej. Pan senator Zbigniew Meres... *(oklaski)* ...Platforma Obywatelska. Pan senator Józef Paszkowski... *(oklaski)* ...przedstawiciel Prawa i Sprawiedliwości. Pani senator profesor Jadwiga Rotnicka... *(oklaski)* ...przedstawicielka Platformy Obywatelskiej. Ja nazywam się Mariusz Witczak, również jestem przedstawicielem Platformy Obywatelskiej. *(Oklaski)* O, przybył jeszcze do nas pan senator Ireneusz Niewiarowski, nie było go wcześniej. *(Oklaski)* Jest on przedstawicielem Platformy Obywatelskiej.

Szanowni Państwo, jak zauważyliście, wywodzimy się z dwóch organizacji politycznych. Są to dwie największe partie polityczne w Polsce: Prawo i Sprawiedliwość

---

oraz Platforma Obywatelska. Obecnie Prawo i Sprawiedliwość jest partią opozycyjną, w poprzedniej kadencji sprawowało władzę. Z kolei Platforma w poprzedniej kadencji była w opozycji, teraz sprawuje władzę.

Będziemy zaszczytzeni, jeśli przewodniczący, pan doktor Laode Ida, będzie łaskawy przedstawić nam skład delegacji Republiki Indonezji.

Bardzo prosimy, Ekszelencjo.

Wiceprzewodniczący Izby Regionalnej Republiki Indonezji

Laode Ida:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Szanowni Panie i Panowie Senatorowie!

Nie powinienem przedstawiać najpierw siebie, ale niech już tak będzie. Nazywam się Laode Ida, reprezentuję prowincję Południowo-Wschodni Celebes. *(Oklaski)* Pan Mahyudin Shobri... *(oklaski)* ...reprezentuje prowincję Bengkulu, jest to środkowa Sumatra. Pani Eka Komariah Kuncoro... *(oklaski)* ...reprezentuje Wschodni Kalimantan na Borneo. Pan Frans Assan... *(oklaski)* ...reprezentuje Małe Wyspy Sundajskie, prowincję Nusa Tenggara Timur, jest pastorem. Profesor Mochtar Naim... *(oklaski)* ...reprezentuje prowincję Zachodnia Sumatra. Pan A.D. Khaly... *(oklaski)* ...reprezentuje prowincję Gorontalo. Pan Muhammad Ramli... *(oklaski)* ...reprezentuje Południowy Kalimantan na Borneo. Pani Nyimas... *(oklaski)* ...reprezentuje prowincję Jambi w środkowej Sumatrze. Towarzyszą nam także pan Hendra... *(oklaski)* ...pierwszy sekretarz ambasady Indonezji w Warszawie, i pan Syiaruddin, szef biura PR Senatu. *(Oklaski)*

(Głos z sali: Poważna instytucja.)

To tyle z naszej strony.

Chciałbym teraz przekazać głos panu przewodniczącemu i poprosić o krótkie przedstawienie, czym zajmuje się komisja, dlatego że w naszym porządku prawnym komisja regionalna jest komisją o znaczeniu priorytetowym dla Senatu. Chcę tylko podkreślić jedną bardzo ważną rzecz. W naszym systemie prawnym senatorowie wchodzący w skład Senatu nie reprezentują żadnych partii politycznych. Można powiedzieć, że każdy z nas reprezentuje region, z którego się wywodzi, a nasze ścieżki zawodowe są diametralnie różne. Mamy profesora socjologii, mamy naukowców, mamy byłych wojskowych, duchownych itd. W trzeciej poprawce do konstytucji, wprowadzonej przed wyborami w 2004 r., wprowadzono zakaz reprezentowania partii politycznych w izbie wyższej naszego parlamentu.

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Dziękuję bardzo.

Szanowni Państwo!

Zaraz opowiem o kompetencjach i zadaniach naszej komisji, ale czymś bardzo istotnym dla zrozumienia tych zadań i kompetencji jest przedstawienie krótkiego rysu ustroju samorządowego w naszym państwie i w ogóle roli samorządu w ustroju Polski. Postaram się przedstawić te kwestie w sposób bardzo syntetyczny.

Szanowni Państwo, Rzeczpospolita Polska jest państwem unitarnym, a nie federalnym. Posiadamy dwuizbowy parlament, czyli w naszym państwie stanowią prawo w sposób dwuinstancyjny. Ostatnim ogniwem jest prezydent Rzeczypospolitej Pol-

skiej, który podpisuje ustawy bądź je odrzuca. Ale pozycja parlamentu jest bardzo silna, ponieważ może on nie zgodzić się z wetem prezydenta. Krótko mówiąc, akty legislacyjne, których droga rozpoczyna się w Sejmie, czyli w izbie niższej, trafiają do Senatu, czyli do izby wyższej. My poprawiamy prawo, nanosimy zmiany, ale mamy także inicjatywę legislacyjną, czyli może być również tak, że to z Senatu wypływają pomysły legislacyjne, w Senacie powstają ustawy, trafiają do Sejmu i jeszcze raz do Senatu, a potem do prezydenta. Obok władzy najwyższej, parlamentu funkcjonują w Polsce samorządy terytorialne, czyli krótko mówiąc, władze lokalne. Samorząd w Polsce został zaprojektowany przez Senat RP i jest to niewątpliwie coś, co wyróżnia Senat w historii III Rzeczypospolitej Polskiej.

Pierwszy etap przywrócenia samorządności po 1989 r. polegał na stworzeniu samorządnych władz gminnych. Kolejny etap reformy to wprowadzenie dwóch szczebli samorządu, mianowicie samorządu powiatowego, czyli samorządu, który funkcjonuje na terenie kilku gmin, i samorządu wojewódzkiego, który jest samorządem regionalnym. Jednym słowem, w Polsce mamy trzy szczeble samorządu terytorialnego. Ale warto od razu zaznaczyć, że każdy z tych samorządów jest niezależny. Gmina nie podlega powiatowi, powiat nie podlega województwu, to są niezależne szczeble samorządu.

Każdy z samorządów posiada swoje władze. Organami wykonawczymi gmin są wójtowie, burmistrzowie i prezydenci, a organami stanowiącymi prawo lokalne są rady gmin i miast. Organy wykonawcze, czyli wójtowie, burmistrzowie i prezydenci, wybierani są bezpośrednio przez mieszkańców wspólnoty samorządowej i członkowie poszczególnych rad, czy to gmin, czy miast, też są wybierani w wyborach w sposób bezpośredni. Na czele powiatu, jako organ wykonawczy, stoi starosta, a rada powiatu jest organem stanowiącym. Przedstawiciele rady powiatu, czyli radni powiatowi, wybierani są w sposób bezpośredni, a starosta wybierany jest pośrednio przez radę powiatu, nie jest on jednoosobowym zarządem, bo rada powiatu wybiera jeszcze wicestarostów i członków zarządu. No i na końcu mamy samorządny region. Na czele władzy wykonawczej stoi marszałek z wicemarszałkami i członkami zarządu, a organem stanowiącym jest sejmik wojewódzki, a więc organ, który wybiera marszałka, wicemarszałków, czyli cały zarząd województwa. Tutaj jest podobnie jak w powiecie.

W tym momencie warto pokazać zadania poszczególnych samorządów. Są one podobne na wszystkich szczeblach, tyle że dotyczą określonego obszaru działania. Podstawowe zadania samorządu gminnego to zarządzanie infrastrukturą, czyli kanalizacją, drogami, mostami gminnymi. Bardzo istotna jest odpowiedzialność za edukację w gminie. Bardzo ważnym zadaniem gminy jest również zorganizowanie transportu lokalnego dla mieszkańców, no i rozwiązywanie problemów ogólnospołecznych. Tych zadań oczywiście jest więcej, ja dałem tylko kilka przykładów. W Polsce samorząd każdego szczebla, jeżeli posiada ustawowo zapisane zadania, realizuje je na własną odpowiedzialność i w sposób przez siebie preferowany. Gmina wykonuje również zadania zlecone przez państwo, realizuje pewne zadania w imieniu państwa. Takim zadaniem zleconym jest na przykład prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej. Tym zajmuje się gmina, ale jest to zadanie, które zostało zlecone przez państwo. Jeżeli chodzi o zadania zlecone, to jest to dosyć elastyczna kwestia, ponieważ państwo może prosić samorządy, oczywiście dając na to środki, o realizację różnych zadań w jego imieniu. I teraz samorząd każdego wyższego szczebla, powiat czy województwo, reali-

zuje podobne zadania czy odpowiada za nie, tyle że na swoim szerszym terytorium. W skład powiatu wchodzi najczęściej wiele gmin, więc zadania dotyczące infrastruktury będą obejmowały kilka gmin, a z kolei samorząd województwa jest... Mamy na przykład drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie i te kompetencje rozkładają się ze względu na właściwość samorządową. Na przykładzie zadań dotyczących edukacji mogę powiedzieć, że gmina zarządza szkołami podstawowymi i gimnazjalnymi, z kolei powiat opiekuje się szkołami ponadgimnazjalnymi, a województwo w zakresie edukacji zajmuje się szkoleniem nauczycieli, czyli działalnością metodyczną, i sprawuje swego rodzaju pieczę nad szkołami wyższymi, które nie są państwowe, które zostały kiedyś przekazane samorządom, są to na przykład kolegia językowe.

Bardzo istotną cechą naszego ustroju samorządowego, i każdego ustroju samorządowego, jest wolność finansowa. W Polsce samorzady poszczególnych szczebli posiadają swoje budżety roczne. Gminy, powiaty i województwa mają udział w różnych podatkach. Są dwa podstawowe źródła: podatek od osób fizycznych i podatek od osób prawnych, czyli PIT i CIT. Krótko mówiąc, część pieniędzy pozyskiwanych z tych podatków trafia do samorządu różnych szczebli. Samorzady gminny i powiatowy posiadają dochody własne. Najwięcej dochodów własnych mają w Polsce gminy, mogą one nakładać różne podatki lokalne. I te podatki są często istotnym źródłem budżetu. Z kolei kompetencją samorządu regionalnego, samorządu wojewódzkiego jest rozwój całego regionu, głównie w oparciu o środki unijne. Środki unijne stanowią bardzo istotną część budżetów województw. A są to dzisiaj dosyć pokaźne pieniądze. Przy tej okazji warto powiedzieć, że Polska w latach 2007–2013 otrzyma prawie 60 miliardów euro, w ramach montażu finansowego zobowiązana jest dołożyć do tego 30 miliardów euro, a zatem w latach 2007–2013 w nasze państwo zostanie wpompowane prawie 90 miliardów euro. Pokażny udział w przerobieniu tych środków będą miały samorzady wojewódzkie. Innymi składowymi budżetów są różnego rodzaju dotacje, czyli budżety samorządów wspierane są również dotacjami. Mamy w Polsce różnego rodzaju dotacje, które budżet państwa przekazuje samorządom. Są to dotacje celowe, różnego rodzaju subwencje. I to są również bardzo istotne składowe budżetów samorządowych. Krótko mówiąc, budżet państwa przekazuje pieniądze na wiele zadań i na działalność samorządów.

Ponieważ, jak już powiedziałem na początku, nie jesteśmy państwem federalnym, a państwem unitarnym, samorząd w realizacji swoich zadań jest autonomiczny, ale w sensie prawnym podlega polskiemu rządowi. Ale ta podległość jest bardzo wąska, ogranicza się tylko do tego, że rząd polski ma prawo badać zgodność aktów prawnych podejmowanych przez samorzady z prawem polskim. Jeżeli samorząd porusza się w ramach prawa, wtedy nie może być żadnej ingerencji ze strony rządu. Jeżeli zaś samorząd wykracza poza swoje kompetencje i poza prawo, które jest w naszym państwie ustanowione, wtedy rząd może interweniować i uchylić niektóre decyzje. Ale są to przypadki sporadyczne.

W konstytucji polskiej zapisana jest idea subsydiarności, czyli samorząd otrzymuje pomoc czy wsparcie rządu tylko wtedy, kiedy nie jest władny sam wykonywać pewnych zadań, a idea ustroju naszego państwa zasadza się na tym, aby jak najwięcej władzy i jak najwięcej zadań wykonywały wspólnoty lokalne. Jednym słowem – Polska samorządem stoi.

Warto jeszcze powiedzieć kilka słów na temat roli samorządów pomocniczych, ponieważ samorząd w Polsce schodzi maksymalnie na dół. W miastach samorządem

pomocniczym samorządu gminy są rady osiedlowe. Samorząd pomocniczy oczywiście nie jest autonomiczny, on tylko wspomaga pewne zadania, działa w ścisłym porozumieniu z samorządem gminy. Ma zadania społeczne, doradcze, związane z bezpieczeństwem, chodzi o to, żeby angażować wszystkich mieszkańców wspólnoty do myślenia o samorządzie. Z kolei na wsiach samorząd pomocniczy to sołtysi i rady sołeckie. Pan senator Niewiarowski jest prezesem takiego stowarzyszenia, ogólnopolskiego stowarzyszenia, które gromadzi sołtysów polskich.

Teraz kilka słów o pracy naszej komisji. Zajmuje się ona przede wszystkim samorządem terytorialnym, czyli aktami prawnymi, które dotyczą samorządu w Polsce. Wszystkie przepisy prawne, które są przesyłane z Sejmu do Senatu, a dotyczą samorządu, trafiają do naszej komisji. Nasza komisja i sami senatorowie też mają prawo inicjatywy legislacyjnej, czyli u nas również może powstać jakaś koncepcja prawna czy legislacyjna, która zostanie uchwalona i przekazana do dalszej pracy legislacyjnej. Nasza komisja zajmuje się także administracją państwową. Wszystkie akty prawne, które dotyczą tej kwestii, również trafiają do naszej komisji.

Istotnymi partnerami naszej komisji są następujące ministerstwa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, a także Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, bo to ono z jednej strony zajmuje się głównie administracją państwową, w tym policją i wieloma służbami mundurowymi, ale z drugiej – samorządem. Z punktu widzenia naszej komisji są to dwa najistotniejsze ministerstwa. Ale współpracujemy oczywiście również z innymi ministerstwami, ponieważ one też zajmują się kwestiami albo samorządu, albo administracji. Jest to na przykład Ministerstwo Zdrowia. Warto pamiętać, że w Polsce szpitale są powiatowe i wojewódzkie, czyli ich organami założycielskimi są samorządy powiatowe i wojewódzkie. Stąd też nasz kontakt na przykład z Ministerstwem Zdrowia jest nieunikniony. To tyle.

Bardzo dziękuję i zapraszam do zadawania pytań, jeżeli państwo je mają. Do państwa dyspozycji są przedstawiciele komisji, senatorowie, którzy mają różne doświadczenia samorządowe, pochodzą z różnych regionów. Jesteśmy do państwa dyspozycji.

Bardzo proszę.

**Senator w Izbie Regionalnej Republiki Indonezji
Eka Komariah:**

Szanowny Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Pytania, które za chwileczkę zadam, odnoszą się do powiązania samorządu terytorialnego z budżetem i dotyczyć będą przede wszystkim środków budżetowych samorządów terytorialnych. Moje pytania związane są z tym, o czym pan powiedział, to znaczy z uzyskiwaniem przez samorząd terytorialny części wpływów z podatków. Czy w Polsce jasno i jednoznacznie zostało określone, jaki procent podatków płaconych na terenie danej gminy czy powiatu trafia do samorządu terytorialnego? W jaki sposób jest to kontrolowane? I w jaki sposób państwo zapewniacie równomierny rozwój wszystkich regionów? Czy jest równomierny rozwój wszystkich regionów, czy jedne są bogatsze, a drugie biedniejsze?

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Dziękujemy za te pytania. To bardzo dobre pytania. Już odpowiadam.

Będę prosił państwa senatorów, członków komisji, o wsparcie. Gdybym pominął jakiś istotny wątek, bardzo proszę o pomoc.

Zamożność różnych samorządów gminnych w Polsce zależy od aktywności podmiotów gospodarczych na terenie gmin, czyli im więcej podmiotów gospodarczych, tym bogatsza gmina. Wtedy więcej pieniędzy przyplynie do budżetu samorządu z jednej strony z podatków lokalnych, czyli na przykład podatków od nieruchomości, a z drugiej strony z tytułu udziału samorządów w podatku od osób fizycznych, czyli krótko mówiąc, im więcej zatrudnionych w gminie, tym więcej pieniędzy dla gminy. I mówiłem państwu również, że gminy mają swój udział w podatku od osób prawnych, czyli im więcej podmiotów gospodarczych, tym więcej pieniędzy spływa z tego podatku do gminy. I jest tak, że są w Polsce bardzo bogate gminy i są gminy, które wymagają pomocy, mają mniej pieniędzy. Istnieje w Polsce taki instrument wyrównawczy, przy pomocy którego staramy się pomagać tym gminom czy tym samorządom, które mają mniejsze dochody. Służy on dofinansowaniu niektórych samorządów i pochodzi z budżetu państwa. Ale jak mówią te samorzady, które potrzebują wsparcia, jest on niewystarczający. W tym sensie samorzady są trochę jak podmioty gospodarcze: jedne mają więcej szczęścia i lepiej gospodarują, drugie mogą mieć mniej szczęścia albo gorzej gospodarować.

Budżety samorządów, czyli wszystkie zasady finansowe, są bardzo jasno opisane w polskim prawodawstwie. A budżety kontrolują takie niezależne instytucje, które nazywają się regionalnymi izbami obrachunkowymi, badają one pod kątem prawnym budowę budżetów samorządów i ich wykonanie po roku budżetowym.

Te budżety samorządowe są zrównoważone, dam państwu kilka przykładów... Chciałem powiedzieć: są zróżnicowane, a powiedziałem: są zrównoważone. Gminy wiejskie, takie liczące do sześciu, siedmiu czy ośmiu tysięcy mieszkańców, mają budżety rzędu od 0,5 miliona dolarów do 1 miliona dolarów. Ale są i takie małe gminy, które mają budżet na przykład rzędu 2 milionów dolarów. Ja na przykład mieszkam w mieście ponadstutysięcznym, ma ono niespełna sto tysięcy mieszkańców. To miasto mieści się w zamożnym regionie, w Wielkopolsce, a jego budżet bliski jest 200 milionom dolarów. No i mamy na przykład zróżnicowanie budżetów regionalnych. Budżet niezamożnego regionu w Polsce wynosi właśnie około 200 milionów dolarów, czyli od razu widać, że duże miasto może dorównać środkami finansowymi nawet budżetowi mniej zamożnego regionu. I tak na przykład miasto stołeczne województwa lubuskiego ma budżet trochę większy od budżetu regionalnego. Prawda, Panie Senatorze? Mam rację?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ale mamy takie regiony, które posiadają budżet rzędu nawet około 1 miliarda dolarów. Roczny, mówimy o rocznym budżecie.

Poproszę o uzupełnienie... A przyszedł do nas – bo nie miałem okazji przedstawić – wiceprzewodniczący naszej komisji, pan senator Stanisław Jurewicz. *(Oklaski)* Poproszę o kilka słów na temat procentowego udziału różnych podatków w strukturze budżetu. I w pierwszej kolejności oddam głos wiceprzewodniczącemu, a potem panu senatorowi Władysław Dajczakowi, który też uzupełni kwestie finansowe. Przy tej okazji powitamy jeszcze pana senatora Sławomira Sadowskiego, bo też do nas doszedł. *(Oklaski)*

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Stanisław Jurcewicz:

Dziękuję bardzo.

Szanowni Państwo, pan przewodniczący bardzo wyczerpująco przedstawił sytuację. Ja odniosę się do szczebli samorządu, które omówił, do samorządów gminnego, powiatowego i regionalnego. O ile samorząd gminny i samorząd regionalny mają stosunkowo duży udział w podatku CIT, to jest około 30%, o tyle samorząd powiatowy, niestety, jest najslabszy ekonomicznie. Około 90% budżetów powiatów to subwencje i dotacje. Z tego możecie już państwo zauważyć, że rozwój kreuje właściwie gmina, generalnie samorząd regionalny, samorząd wojewódzki. Ponieważ, tak jak wspomniał już pan przewodniczący komisji, który podawał kwoty, pomiędzy regionami są duże różnice, wzrastają potrzeby związane z rozwojem danych regionów czy gmin. Myślę, że wszystkie regiony w Polsce – a byłem przedstawicielem w regionie przez pięć lat – dążą do tego, tak jak i państwo, aby gminy, powiaty, regiony miały zrównoważony rozwój. To jednak wymaga dużych środków finansowych. I w tej chwili samorzady i skupiające je korporacje samorządowe kierują bardzo silne sugestie związane z tym, aby zwiększać jeszcze ich udział w podatkach. Samorzady mówią tak: ile pieniędzy, tyle władzy lub ile władzy, tyle pieniędzy. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Dziękuję panu przewodniczącemu.

Bardzo proszę, pan senator Władysław Dajczak.

Senator Władysław Dajczak:

Szanowni Państwo!

Pan przewodniczący i pan wiceprzewodniczący powiedzieli wiele o udziale samorządu w podatkach, tych ustalanych przez państwo. Ja myślę, że warto zwrócić uwagę na to, że samorząd podstawowego szczebla, samorząd gminny, ma możliwość ustalania podatków lokalnych, którymi może stymulować rozwój gospodarczy. I samorzady szczebla podstawowego różnie podchodzą do tej sprawy. Są tak zwane podatki lokalne, których wysokość maksymalną ustala państwo, a rada gminy, samorząd szczebla podstawowego, decyduje o wysokości tego podatku. Może uchwalić najwyższą stawkę podatku, ale może też ją zdecydowanie obniżyć, aby zachęcić inwestorów do inwestowania w danej gminie. Jest to właśnie mechanizm, po który bardzo chętnie sięgają radni w gminach, aby zachęcić przedsiębiorców do inwestowania na ich terenie. Obniżają maksymalnie podatek, aby inwestor przyszedł do ich gminy, a nie do takiej, gdzie podatki są wyższe. Tyle tytułem uzupełnienia. Dziękuję.

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Dziękuję panu senatorowi.

Ja jeszcze tylko dodam, że nasze państwo czeka kolejna reforma samorządu. Ta reforma ma między innymi dodać kompetencji samorządom, czyli państwo zrzeknie się jeszcze pewnych zadań, które będą wykonywały samorzady terytorialne. A drugim filarem tej reformy ma być zwiększenie udziału samorządów w różnych podatkach. Na

przykład nowatorskim pomysłem będzie najprawdopodobniej udział samorządu regionalnego w podatku VAT.

Otrzymałem od pana dyrektora sygnał, że zbliża się godzina wyjazdu państwa do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, więc być może...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ale bardzo krótko, Panie Senatorze. Bardzo proszę, pan senator Sadowski.

Senator Sławomir Sadowski:

Ja mam dla państwa taką ciekawostkę. Pochodzę z Pasłęka. Jest to jedyne miasto w Polsce budowane przez Holendrów, w XIII wieku. Kiedyś nazywało się Hollandt, a później Preußisch Holland – Pruska Holandia. Przepraszam państwa za spóźnienie, ale właśnie stamtąd jechałem, to jest około 300 km stąd. To jedyne miasto w Polsce budowane przez Holendrów, a więc ten akcent holenderski był też u nas, aczkolwiek mniej widoczny niż u państwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Pan senator kojarzył nam się z regionem warmińsko-mazurskim, ale od dzisiaj będziemy kojarzyć pana senatora również z Holandią.

Panie Przewodniczący, czy są jeszcze jakieś pytania, bo czas nas nagli?

Bardzo prosimy.

Senator w Izbie Regionalnej Republiki Indonezji

Mochtar Naim:

Mam takie pytanie... Polska nie jest państwem federalnym, jest państwem jednolitym, ale posiada dwuizbowy parlament, jednocześnie równolegle funkcjonuje struktura szeroko pojętego samorządu terytorialnego z dużą dozą autonomii. Czy to nie rodzi pewnych problemów związanych z bezpieczeństwem, z zachowaniem jedności państwa? Jak sobie z tym radzicie?

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Powiem krótko: nie mamy z tym żadnych problemów. Polska jest państwem jednorodnym i bardzo zgodnym wewnątrz. Kwestie bezpieczeństwa są ściśle zarezerwowane dla rządu polskiego. Rząd polski koordynuje kwestię bezpieczeństwa, samorządy nie mają szczególnych kompetencji w tej materii, poza takimi kompetencjami uzupełniającymi, ale one są ściśle skorelowane z kompetencjami władzy rządowej.

Ale odpowiedź byłaby niekompletna, gdyby profesor nie otrzymał odpowiedzi również od profesora. Zatem proszę panią profesor Rotnicką o zabranie głosu.

(Wesołość na sali)

Senator Jadwiga Rotnicka:

Bardzo przepraszam, nie chciałabym przedłużać, ale myślę, że w pana pytaniu było ukryte drugie dno. Otóż to bezpieczeństwo gwarantuje nam właściwie jedna naro-

dowość. W naszym państwie nie ma mniejszości narodowych, które miałyby odruchy separatystyczne, i w związku z tym z zarządzaniem nie mamy problemu.

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Dziękuję.

Ekscelencjo! Panie Przewodniczący! Szanowna Delegacja! Bardzo serdecznie dziękujemy za spotkanie. Życzymy miłego pobytu w Polsce. Zapraszamy na kolejne wizyty.

**Wiceprzewodniczący Izby Regionalnej Republiki Indonezji
Laode Ida:**

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze. Dziękuję także kierownictwu komisji, przewodniczącym Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Szanowni Panie i Panowie Senatorowie, dziękuję również państwu.

Dla nas dyskusja była bardzo interesująca, ponieważ widzimy wiele elementów wspólnych. Też jesteśmy państwem unitarnym, aczkolwiek przekazujemy dopiero teraz władzę do regionów. Zdaję sobie sprawę, że po prostu mamy trochę za mało czasu, żeby omówić wszystkie interesujące nas kwestie, a widzę, że moi koledzy na pewno będą jeszcze mieli do państwa mnóstwo pytań. Ponieważ już dzisiaj nie mamy czasu, a my w Warszawie też nie będziemy długo, mam taką propozycję, aby pan przewodniczący oraz panie i panowie senatorowie odbyli delegację do Indonezji i wtedy porozmawiamy sobie szerzej na naszym terenie.

Przewodniczący Mariusz Witczak:

Jesteśmy do dyspozycji.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję serdecznie.

Panie Przewodniczący, pozwoli pan, że przekażę upominek od Senatu. *(Oklaski)*

(Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 17)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851